

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

TEDBİRE İLİŞKİN ARA KARAR

A. M. A. A. VE J. A. A. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2015/3941)

Karar Tarihi: 27/3/2015

BİRİNCİ BÖLÜM

ARA KARAR

- Başkan** : Serruh KALELİ
- Üyeler** : Burhan ÜSTÜN
Nuri NECİPOĞLU
Hicabi DURSUN
Hasan Tahsin GÖKCAN
- Raportör** : Volkan ÇAKMAK
- Başvurucular** : 1- A. M. A. A. (Irak Vatandaşı)
2- J. A. A. A. (Irak Vatandaşı)
- Vekilleri** : Av. Uğur YILDIRIM

I. BAŞVURU SÜRECİ

1. 4/3/2014 tarihli, 2015/3941 ve 2015/3942 bireysel başvuru numaralı dosyaların, aynı maddi, hukuki konuya ilişkin olmaları ve beyanlarına göre evli oldukları anlaşılan başvuru sahiplerinin hukuki durumlarının birbirlerini etkileyecek olması nedeniyle dosyaların birleştirilmesine, incelemenin 2015/3941 numaralı bireysel başvuru üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

2. Başvuru, 4/3/2015 tarihinde yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm Birinci Komisyonunca, başvuru sahiplerinin tedbir talebinin Bölüm tarafından karara bağlanması gerekli görüldüğünden, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 33. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

4. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

5. Irak vatandaşı olan ve 2/3/2014 tarihine Türkiye'ye giriş yapan başvuru sahipleri, ikamet tezkeresi sağlanması istemiyle gerçekleştirdikleri başvuru uyarınca verilen randevu gereği buldukları İstanbul Emniyet Müdürlüğü İkamet Büro Amirliğinde, haklarında 4/6/2014 tarihli "Genel Güvenlik - Yurda Girişi Yasak" ve 24/4/2014 tarihli "Hakkında Yasal İşlem Yapılan - Süreli Yurda Giriş Yasağı" tahdit kararı bulunduğu bahisle 5/7/2014 tarihinde gözaltına alınarak İstanbul Kumkapı Geri Gönderme Merkezine sevk edilmişlerdir.

6. 7/7/2014 tarihli ve 139521 ile 139522 sayılı İstanbul Valiliği işlemleriyle başvurucular hakkında, 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun; 54.maddesinin (1) bendi uyarınca sınır dışı edilme ve 57. maddesi uyarınca idari gözetim altında bulundurulma kararı alınmıştır.

7. Başvurucuların idari gözetim altında bulundurulmasına ilişkin karara karşı itirazda bulunmuş ve İstanbul 3. Sulh Ceza Mahkemesinin 7/8/2014 tarih ve 214/470 Değişik İş sayılı kararı ile özetle '*idari gözetim kararı alınmasına ilişkin somut nedenlerin ortaya konulmadığı*' gerekçesine yer verilerek idari gözetimin sonlandırılmasına ve başvurucuların salıverilmesine hükmedilmiştir. Söz konusu karar üzerine, başvurucular 7/8/2014 tarihi itibarıyla onbeş gün içinde Türkiye'yi terk etmeleri gerektiği yönünde bilgilendirilerek, idari gözetim süreci sonlandırılmıştır.

8. Başvurucuların, sınır dışı edilmesine ilişkin 7/7/2014 tarihli işlemlere karşı ayrı ayrı açılan davalarda; İstanbul 1.İdare Mahkemesinin 21/1/2015 tarihinde verdiği E.2014/1691, K.2015/48 ile E.2014/1669, K.2015/49 sayılı kararlarla, özetle; *Türkiye üzerinden Suriye'deki çatışma bölgelerine illegal giriş yapabilecek kişilerden olması nedeniyle hakkında yurda giriş yasağı tahdit kararı alınmış olan başvurucunun sınır dışı edilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı* gerekçesine yer verilerek, 6458 sayılı Kanun'un 53.maddesi uyarınca her iki dava da kesin olarak reddedilmiştir.

9. Başvurucular, sınır dışı edilmelerine ilişkin işlemlere karşı açtığı davaların reddine ilişkin kararların 2/2/2015 tarihinde tebliğ edilmesi üzerine 4/3/2015 tarihinde tebdir kararı verilmesi istemini içeren bireysel başvurularını gerçekleştirmişlerdir.

B. İlgili Hukuk

10. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, Geçici Koruma Yönetmeliği.

III. İNCELEME VE GEREKÇE

A. Başvurucuların İddiaları

11. Başvurucular; sınır dışı edilme işleminin tesisinde hukuka aykırı uygulamalarda bulunduğu, işlemin hukuki değerlendirmesinin yapıldığı yargılama sürecinde adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini, haklarında alınmış tahdit kararların somut dayanaktan yoksun olduğunu, Irak'ta çatışmaların ve terör olaylarının devam ettiğini, Işid terör örgütü tarafından evlerinin bombalandığını, mezhep farklılığından ötürü yaşam hakkının tehdit altına olması nedeniyle çocuklarıyla birlikte yaşamlarını sürdürebilmek adına Türkiye'den ev kiraladıklarını ve sığınmacı olmak istediklerini, sınır dışı edilmeleri halinde yaşam ve vücut bütünlüklerinin ciddi bir tehlike ile karşı karşıya kalacağını ileri sürerek Anayasa'nın 17., 19. ve 36. maddelerinde yer alan hakların ihlal edildiği iddiasıyla bireysel başvuruda bulunmuşlar ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 73. maddesi uyarınca tebdir kararı verilmesini talep etmişlerdir.

B. Değerlendirme

12. Başvuru formu ve ekleri incelenip tebdir talebi hakkında gereği düşünüldü:

13. 6216 sayılı Kanun'un 49. maddesinin (5) numaralı fıkrası ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün "Tebdir kararı" başlıklı 73. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca, başvurucunun temel haklarının korunması için zorunlu görülen tedbirlere resen veya başvurucunun talebi üzerine karar verilebilecektir.

14. Buna göre; bir işlem ya da kararın uygulanması halinde bireyin anayasal haklarının ihlali yönünde ciddi bir tehlike ortaya çıkacaksa, 6216 sayılı Kanun ile Mahkemeye bu tehlikeyi önlemek amacıyla tedbir kararı verme yetkisi tanınmıştır. Bu yönüyle tedbir yetkisi istisnai bir yetki olup, ancak işlem veya kararın uygulanması halinde yaşam hakkına ya da bireyin maddi ve manevi bütünlüğüne yönelik gerçek ve ciddi bir risk doğacaksa tedbire başvurulabilir (B.No: 2013/9673, 30/12/2013, §25).

15. Dolayısıyla, tedbir kararı verilebilmesi için başvurucuların yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüklerine yönelik ciddi bir tehlike bulunduğu anlaşılması gerekir (B.No: 2013/9673, 30/12/2013, §24). Sınır dışı edilecek olan kişilerin, sadece kendileri veya mensubu oldukları insan grubu ile ilgili öznel duruma işaret ederek büyük bir olasılıkla kötü muamale göreceklere ispat etmeleri gerekmektedir. Tedbir talebi değerlendirilirken, menşei ülkenin genel durumu, başvurucuların geçmiş tecrübesi, riskin güncelliği, kişiselliği gibi hususlar da göz önünde bulundurulacaktır.

16. Başvurucuların, sınır dışı edilmeleri yönünde İstanbul Valiliği tarafından 7/7/2014 tarihinde tesis edilen işlemlere karşı açtıkları davaların İstanbul 1.İdare Mahkemesinin 21/1/2015 tarihli ve E.2014/1691, K.2015/48 ile E.2014/1669, K.2015/49 sayılı kararlarıyla reddedilmiş olması nedeniyle halihazırda sınır dışı edilmeleri yönündeki işlemin uygulanması söz konusudur. Buna göre, başvurucuların sınır dışı edilmeleri durumunda ülkelerinde bulunduğunu ileri sürdükleri savaş ve çatışma ortamı nedeniyle işkence ve kötü muameleye tabi tutulmaları riskine ilişkin somut ve ciddi veriler olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan sınır dışı işleminin tesis edilme süreciyle ilgili olarak ileri sürülen hak ihlali iddiaları esas aşamasında değerlendirilecek olmakla birlikte başvurucuların Türkiye'ye girişinden sonra haklarında yurda girişi yasağı kararının alındığı görülmektedir. Dolayısıyla başvurucuların Türkiye'ye giriş yaptığı esnada haklarında alınmış bir yurda giriş yasağı kararı bulunmamasına rağmen, sınır dışı edilmelerine ilişkin işlemin, 6458 sayılı Kanun'un 54.maddesinin (1) bendinde yer alan '*hakkında yurda giriş yasağı kararı bulunmasına rağmen Türkiye'ye girdiği tespit edilenler*' hükmü uyarınca tesis edildiği anlaşılmaktadır.

17. Bu duruma göre, 6458 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (1) numaralı fıkrası ile Geçici Koruma Yönetmeliği'nin 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasında hüküm altına alınan ve uluslararası hukuk açısından geçerli bir ilke konumunda bulunan "*zulüm tehlikesi altında bulunan yere geri gönderilmeme (non-refoulement)*" ilkesi dikkate alındığında; Türkiye'ye giriş yaptıkları tarihte haklarında alınmış yurda giriş yasağı tahdit kararı bulunmayan başvurucuların Irak'a sınır dışı edilmesi halinde menşe ülkedeki çatışma ortamı nedeniyle yaşamlarına ya da maddi ve manevi varlıklarına yönelik risk bulunduğu iddialarının ciddi nitelikte olduğu sonucuna ulaşıldığından ve konu, hakkında etkin bir inceleme ve bilgilenmeyi de gerektirdiğinden bu aşamada başvurunun esası hakkında bir değerlendirme yapılmaksızın, koşulları oluşan tedbir talebinin kabulüne karar verilmesi kanaatine ulaşılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Başvurucuların yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik bir tehlike olduğu iddiasının bu aşamada ciddi bulunması ve uluslararası bir ilke durumunda bulunan non-refoulement ilkesinin işlerliğinin sağlanması amacıyla, 6216 sayılı Kanun'un 49.

Başvuru Numarası : 2015/3941 (Tedbir Ara Kararı)
Karar Tarihi : 27/3/2015

maddesinin (5) numaralı fıkrası ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 73. maddesi gereğince
TEDBİR TALEBİNİN KABULÜNE,

B. Mahkemece yeniden bir karar verilinceye kadar başvurucular A.M.A.A. ve J.A.A.A.'nın menşe ülke olan **IRAK'A SINIRDIŞI EDİLMESİNE İLİŞKİN İŞLEMİN FİİLEN UYGULANMAMASINA,**

C. Ara karar gereğinin ivedi olarak ifası için kararın birer örneğinin İçişleri Bakanlığı (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü) ve İstanbul İl Emniyet Müdürlüğüne gönderilmesine,

27/3/2015 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Serruh KALELİ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başvuru Numarası : 2015/3941 (Tedbir Ara Kararı)
Karar Tarihi : 27/3/2015

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

TEDBİRE İLİŞKİN ARA KARAR

A. M. A. A. VE J. A. A. A. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2015/3941)

Karar Tarihi: 17/9/2015

BİRİNCİ BÖLÜM

ARA KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Serruh KALELİ
Nuri NECİPOĞLU
Hicabi DURSUN
Kadir ÖZKAYA
Raportör : Cüneyt DURMAZ
Başvurucu : 1- A. M. A. A. (Irak Vatandaşı)
2- J. A. A. A. (Irak Vatandaşı)
Vekilleri : Av. Uğur YILDIRIM

I. İNCELEME VE GEREKÇE

1. Mahkemenin 17/9/2015 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvuru sahiplerinin 4/3/2015 tarihli ve 2015/3941 numaralı başvuruları kapsamında hükmedilen tedbirin devamının gerekip gerekmediği resen incelenip gereği düşünüldü:

2. Mahkemenin 27/3/2015 tarihli ara kararıyla, başvuru sahiplerinin yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik bir tehlike olduğu iddiasının bu aşamada ciddi bulunması ve uluslararası bir ilke durumunda bulunan non-refoulement ilkesinin işlerliğinin sağlanması amacıyla tedbir taleplerinin kabulü ile Irak'a sınır dışı edilmelerine ilişkin işlemin fiilen uygulanmamasına karar verilmiştir.

3. Halihazırda incelemesi devam eden başvuruya ilişkin Adalet Bakanlığının görüşü ve başvuru sahiplerinin Bakanlık görüşüne karşı beyanları alınmıştır. Başvuru dosyasına, tedbir kararının verilmesini gerektiren koşullarda herhangi bir değişiklik olduğuna dair, başvuru veya Adalet Bakanlığı tarafından, ek bilgi veya belge sunulmamıştır.

4. Mevcut başvuruda esas incelemesi henüz yapılmadığından Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 73. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince, 27/3/2015 tarihli tedbirin, altı aylık sürenin dolacağı 27/9/2015 tarihinden itibaren takdiren üç ay süreyle devamına karar verilmesi gerekir.

II. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

Başvuru Numarası : 2015/3941 (Tebdir Ara Kararı)
Karar Tarihi : 27/3/2015

A. 27/3/2015 tarihli tedbirin, 27/9/2015 tarihinden geçerli olmak üzere **ÜÇ AY SÜREYLE DEVAMINA,**

B. Başvurucular A.M.A.A. ve J.A.A.A.'nın menşe ülkeleri olan Irak'a sınır dışı edilmelerine ilişkin işlemin **FİİLEN UYGULANMAMASINA,**

C. Ara kararın birer örneğinin İçişleri Bakanlığı ve İstanbul İl Emniyet Müdürlüğüne gönderilmesine,

17/9/2015 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Başvuru Numarası : 2015/3941 (Tedbir Ara Kararı)
Karar Tarihi : 27/3/2015